

ELŐFIZETÉS:
 Évesre .. 12 kor.
 Fél évre .. 6 kor.
 Negyed évre .. 3 kor.
 *
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulajdo-
 nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitási sora 50 fillér.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 60 fillér.
 A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás fogadtatnak
 el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

Polgári törvénykönyvünk.

P. C. Fél évszázadnál hosszabb idő mult el azóta, hogy a törvényhozás az 1848: XXV. törvényekben ígéretet tett, hogy a minisztérium az ősiség teljes és tökéletes megszüntetése alapján a polgári törvénykönyvet kidolgozni s e törvénykönyv tervezetét a legközelebbi országgyűlés elé terjeszteni fogja.

A „legközelebbi országgyűlés“-ig nem jutott a dolog. Az 1848: IV. és V. törvények alapján választott országgyűlésnek — más dolga volt és azután hosszú szünet következett.

A kormányt kötelező ígéret azonban, melyet a törvényhozás 1848-ban tett és az ezen ígéretnek alapul szolgáló szükségesség az alkotmányosság helyreállítása után csakhamar arra indította a kormányt, hogy hozzáfogjanak a nagy munkához. Dr. Hoffmann Pál egyetemi tanár, dr. Győry Elek ügyvéd, dr. Halmossy András kuriai bíró, dr. Apáthy István egyetemi tanár, dr. Teleszky István országgyűlési képviselő, dr. Zsögöd egyetemi tanár, dr. Králik Lajos ügyvéd és dr. Sipőcz árvaszéki elnök husz év folyamán becses munkálatokat szolgáltattak, melyek a magánjog egyes részeit, az általános részt, a dologi jogot, a kötelmi jogot, az örökösödési jogot, a gyámjogot, a házasságjogot és a házassági vagyongot, a szülők és gyermekek közti viszonyt tárgyalták.

Az általános polgári jog egyes részeinek ez a mozaikszzerű összeállítás azonban, úgy tetszett, nyilván nem vezetett célhoz. Jogászyűlések, ügyvédi kamarák, kereskedelmi kamarák stb. mindhangosabban kezdték felpanaszolni egy polgári törvénykönyv hiányát. A magánjogi természetű anyagi szabályokat számtalan új és régi törvényben kellett nagy fáradsággal keresni és megtalálni és a bíróságok elismerésre méltó szorgalommal törték magukat, hogy a gyakorlati élet által adott érzékeny hézagokat többé-kevésbé helyes jogelvékkel töltsék ki, — oly állapot, melyet továbbra fentartani nem lehetett, főleg miután egy negyedszázadot meghaladó idő óta érvényben levő kereskedelmi törvényünk kiegészítőképp az „általános magánjog“ alkalmazását is parancsolja és az osztrák általános törvénykönyv részben egész

Magyarországon és Magyarország egyes részeiben egész terjedelmében érvényben van.

A jogegység kívánata szent István birodalmában, legalább a tulajdonképeni Magyarországon Horvát-Szlavonország nélkül, jogosult és igazolt s elvülhetetlen dicsőségére válik dr. Plósz igazságügyi miniszternek, hogy e kívánatnak, sőt az állami szükség e parancsának megvalósítása végett a tervezetet végre közzétette. A tervezet, „első szöveg“-nek nevezve, immár a nagy közönség előtt fekszik és elismerésre méltó figyelemmel csupán két koronára szabott árért mindenki megszerezheti. Jogász-egyletek, ügyvédi kamarák, bírósági kollégiumok, kereskedelmi és iparkamarák s egyéb gazdasági szakegyletek mozognak már, hogy ezt a 2043 szakaszt magában foglaló tervezetet az igazságügyi miniszter által kívánt szakszerű bírálathoz eljuttassák és mindenki, akinek jogbiztonság, jogegység, az egész gazdasági tevékenységet biztos kerékvágásban tartó, vezető és támogató jogszabályok, szóval az egységes, korszerű és nemzeti jogállam követelményei iránt érzelme és érzelme van, elismeréssel, sőt örömmel üdvözlő az igazságügyi miniszter e tényét. Terméketlen politikai küzdelemnél inkább vezetnek az egész ország jólétéhez az ily munkálatok, melyeknek summáját az igazságügyi miniszter immár mindenkire nézve hozzáférhetővé tette.

Mindenesetre korai lenne már most a tervezet beható bírálatába bocsátkozni. Egyszeri tanulmány után is azonban már most elmondhatjuk, hogy e tervezettel mint jogtudós általánosan nagybecsült igazságügyi miniszterünk vezetése alatt az őfelsége által kifizetett feladat: „a magánjog körébe vágó és hazánkban érvényben levő törvényeknek, törvényes szokásoknak, a már meglevő törvénytervezeteknek, a judikatura és irodalom termékeinek, valamint az idegen művelt állampolgárok jogfejlődésének figyelembevételével és felhasználásával, a polgári törvénykönyvnek egységes és rendszeres tervezetét elkészíteni“, — fényesen megoldott. A munka még Erdély igazságügyi minisztersége alatt kezdődött s munkatársai a nagy műben Lányi miniszteri tanácsos, Vavrik és Imling tanácselnökök, Zsögöd, Schwarz és Neumann egyetemi tanárok, dr. Nagy jelenleg kereskedelemügyi államtitkár, Sipőcz árvaszéki

elnök, Thirring kir. táblai bíró s mindazok, kik közreműködtek és magasatos feladatuk helyes megértésében e nagy művet megalkották, diszteljes helyet fognak elfoglalni Magyarország kulturális, nemzeti és jogi fejlődésének történetében.

A nemzeti jog iránt való szerencsés érzékel kodifikálták a család- és örököségi jogot; világosan, áttekinthetően, szabatosan és rendszeresen építették föl a dolog- és kötelmi jogot (a tartozási viszonyok jogát), valamint a személyjogot, megállapították és kialakították a rendszer rég nélkülözött részeit is.

Minden arra hivatottak dolga immár, hogy eleget tegyenek az igazságügyi miniszter szabad- elvű rendelkezésének és beható bírálat alá vegyék a tervezetet. Nem katedra-jogot akarnak alkotni, hanem élet, mely az ország jogérzetének, gazdasági szükségleteinek megfelelő s nagy fáradsága legszebb jutalmát abban fogja találni igazságügyi miniszterünk, ha mindennek e nagy mű tanulmányozásának és bírálatának szentelik magukat.

Három évtizedes államháztartás.

Zombor, 1900. nov. 26.

A meglepetés érzelme szállja meg az olvasót, a ki az imént megjelent Benke Gyula országgyűlési képviselő által szerkesztett „A magyar korona országainak harminc éves államháztartása 1868-tól 1897-ig“ című füzetét átolvasva. Önkéntelenül kérdeznie kell, vajjon a nagy szorgalommal összehordott s áttekinthetően rendezett számanyag valóban helyes-e s természetes eszközökkel történt-e, hogy az alkotmányos korszak kezdetén oly szerény tételek ily magasra nőttek s valóban elég erősek vagyunk oly terhek viselésére, melyek magassága harminc év előtt szinte szédítőnek tetszett volna?

Amde el kell tűnnie a kételynek, mert a szerzőt komoly szakembernek ismerjük, ki mint a képviselőház zárszámadásvizsgáló bizottságának elnöke, teljesen uralkodik az általa tárgyalt anyagon és hivatalos adatokból merített.

Benke érdekes munkálatából közlünk néhány részletet. Így a nyugdíjterher tett 1868-ban 2864 millió frtot, 1897-ben 8416 millió frtot. Állami

A „BÁCSKA“ tárcája.

JELLEMZŐ APRÓSÁGOK. *)

Írta: Novákovits Izidor.

A mindennapi életben számos dolog szokta irányítani az ember akaratát. Ismerjük és követjük a felebaráti szeretet, a philantropia, a humanizmus, a hazaszeretet és a társadalom fogalmát és érdekeit s igen jól tudjuk azt is, hogy mi az az u. n. önérdék. Aki úgy tudja beosztani életét, aki úgy tudja irányítani akaratát, hogy a most felsorolt fogalmak követelményeinek, töle telhetőleg, meg tudjon felelni, azt mi erényes, józan és derék embernek szoktuk nevezni. De hát tud-e mindenki úgy megalkudni az élet számtalan bajával, gyarlóságával, az erény és józanság követelményeivel, hogy feltétlenül és minden tekintetben azt mondhasuk róla: no ez már igazán derék ember!? Bizonyára nem. És ha valakit ép ilyennek tartunk, nem kell-e utána gondolnunk, hogy ő igenis az, de csak relative, absolute nem igen lehet, mert hát ő is csak ember, vagyis gyarló lény. Az emberi gyarlóság nem engedi tehát, hogy magunkra és embertársainkra abszolút mértéket alkalmazzunk.

Ezen oly gyakran emlegetett fogalommal, a gyarlósággal lépten nyomon találkozunk, egyeseknél ép úgy mint egész társadalmakban is. Szeretjük vele mentegetni cselekedeteink fogyatékoságát, gyakran igyekeztünk vele megnyugtani embertársainkat és a magunk lelkiismeretét is.

A gyarlóság bizonyos irányban oly feltűnő egyesek, sőt egész nemzetek életében, hogy valósággal jellemzővé

*) Felolvasott a felső kereskedelmi iskola tanuló ifjúsága által 1900. november hó 17-én tartott hangversenyén.

válak, erősen látható gyengességgé fejlődik, melyet mi azután némi előszeretettel sietünk guny tárgyává tenni. Szeretünk vele elcelődni, komikusnak, nevetségesnek tüntetni fel és szeretünk egy egész társadalmat, nemzetet, fajt, különféle foglalkozást ép e gyarlóságunkkal jellemezni.

Számtalan a mese, adoma, példaszó, sikertelt szójáték stb., amely gyarlóságunk jellemzésére való és én ép ezek közül gyűjtöttem össze néhányat, melyeket elég találónak tartok.

*

Egyik gyakran tapasztalt gyarlóságunk a hiúság, a név- és rangkóróság, a nemességre, ősrökre való gyakori hivatkozás. És ezen kevésbé dicséretre méltó hiúság még manapság is, a felvilágosodottság korában, a szó teljes értelmében dühöng. Jellemzésére álljon itt a következő eset:

Egy nemes ember azzal dicsekedett, hogy ő még most is fizeti a részleteit annak az adósnak, melyet ősei akkor csináltak, midőn Krisztus születésekor Bethlehembe mentek, hogy az újszülöttet lássák.

Kell-e ennél régiebb nemesség!

*

A philosophia, a jog — és orvosi tudomány az emberi ismeretek legkeresettebbjei. Egy kevésbé tudománykedvelő és a mellett maliciózus ember így jellemezte őket: A philosophia erdő, amely annál sötétebb, minél jobban hatolunk beléje; a jogtudomány gyümölcsös kert, melynek fái igen jó gyümölcsöt teremnek — főleg az ügyvéd urak részére, az orvosi tudomány pedig olyan mint a burgonyakert, mert annak gyümölcsei a földben vannak, vagyis az orvostudomány gyümölcsei a holtak, kik a földbe jutnak.

*

Az ügyvédek jellemzésére mondta el valaki, bizonyára szintén maliciózus ember, a következőt:

Két ügyvéd egy tárgyalás alkalmával heves vitába elegedett egymással és érvelésük tele volt a legkiméletlenebb csipésekkel. A tárgyalás után azonban a két ügyvéd, mintha semmi sem történt volna, koronfogvást járt fel s alá az utcán. Az egyiknek védenca csodálkozását fejezte ki afelett, mire ügyvédje így felelt: Mi ügyvédek olyanok vagyunk mint az ollónak két kése, lat-szólag egymást fogjuk összevagni, tényleg pedig csak azt vágjuk meg, aki közénk kerül.

*

Az orvosi tudomány és foglalkozás bizonyára nem könnyű dolog, de szintén nem ment a gyarlóságoktól. Jellemzésére a következőket hozzuk fel:

Voltaire így nyilatkozott róla: Az orvos általában igen boldogtalan ember, mert töle naponta a legnagyobb csoda művelését követelik meg, ugyanis azt, hogy ő hozza összhangba az egészséget az ember mértékletlenségével.

Egy német fejedelem így szólt Hufelandhoz, a híres orvoshoz. Önök orvosoknak minden betegség gyógyításához kell érteniök s így bizonyára igen jól ismerik az emberi testet. Az orvos így válaszolt: Mi orvosok ezzel csak úgy vagyunk mint az éjjeli örök, akik az utcákat és azokban a házakat igen jól ismerik, de csak kívülről, és nem tudják, hogy mi történik a házak falain belül.

*

Hogy kis dolgok is képesek néha az orvosi tudományt félrevezetni, bizonyítja a következő eset:

Egy ismert orvos ügyesen és teljes sikerrel távolította el a hályogot egy szegény szabómester szeméről. A szabómester visszanyerte szemvilágát, úgy hogy a legapróbb tübe is belefűzhetette a cérnát. De feltűnt az or-

Tisztogasd szájadat és fogaidat naponta reggel és este a legjobb-
nak elismert 20—9

MENTHOLOS

szájvizzel és fogporral, akkor fogaid szépek és egészségesek maradnak!

Szájvíz üvege 1 kor. 20 fill., a fogpor doboza 1 korona.

Kapható Tarczay István gyógyszerésztárában Zomborban, Kossuth-utca.

adósságaink kamataira és kezelési költségeire kellett 1868-ban 48 521 millió frt, 1897-ben már 131—132 millió frt közt variál az évi szükséglet. Horvát-Szlavonorságok beligazgatási költségei 1871-ben alig haladták meg a 2 millió frtot, 1891. óta már 9 millió frtnál is többet tettek. Igen érdekesek az emelkedések a belkormányzat egyes tárcáinál. Csak hogy a kimutatott számok nem nyujtanak mindenütt világos képet, mert az idők folyamán nagy változások történtek egyes miniszteriumok ügykörében. Ettől eltekintve, nem mellőzhetjük hallgatással, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium szükséglete a három évtized alatt megtízszereződött, (1897-ben meghaladta a 10 millió frtot), az igazságügyi tárcza költségei 1872-ig 3—4 millió frt körül jártak, 1897-ben meghaladták a 14 millió frtot. Az államháztartás összes tiszta költségei a három évtized alatt 111 millió frtról 261 millióra emelkedtek, természetesen ennek megfelelő módon kellett a fedezetéről is gondoskodni.

Némi aggodalomra adhatna okot, hogy az állami adósságok is igen jelentékenyen emelkedtek, nevezetesen 1868. végén 268 853, 1897. végén pedig már 2,212 987 millió frtra rugtak. Ez a tekintélyes szám azonban sokat veszít féltetésből, ha szembeállítjuk vele azt a tényt, hogy az állam ingatlan vagyonának az értéke az 1868. évi 324 975 millió frtról 1897. végével 1679 031 millió frtra emelkedett és hasonló arányban emelkedett az ingó vagyon értéke is. Tekintetbe kell venni továbbá, hogy tekintélyes összegeket nyel el a kamatbiztosítás, és hogy ezeket az illető vasutak jövedelmezőségének emelése fokozatosan helyreállítja.

Nagyban és egészben a kép, melyet Benke képviselő elénk állít, éppen nem örömtelen, mert bebizonyítja azt a tényt, hogy minden téren meglehetősen előre haladunk — és hogy gazdasági tényezőink folyton erősödnek. Az időszaki depressziók alól persze nem vonhatjuk ki magunkat egészen, főleg ha azok mindenütt bekövetkeznek, nemcsak nálunk. De a haladás és meg erősödés irányát megtarthatjuk, a szerzőnk értelme: hogy az államháztartás egyensúlya fölött féltékenyen őrödjünk, érdemes is a komoly meg szivlelésre. Miután azonban kormányunk, melynek élén az Széll Kálmán áll, ki annak idején a pénzügyi tárcát letette, mert azt hitte, hogy bizonyos intézkedések alterálni fogják az állami pénzügyeket, főgondját az egyensúly fenntartására fordítja: e tekintetben nyugodtak lehetünk.

Végül legyen szabad egy magától kínálkozó megjegyzést fűznünk a mondottakhoz. A képviselőházban már huzamosabb idő óta vibrál a képviselő urak körében a választási hideglelés. Akárhány hónapban megmozdul a lelkiismeret, midőn arra gondol, hogy számot adjon tevékenységéről. Ha az ilyen képviselők oly lelkiismeretesen teljesítették volna törvényhozói és népvézéri kötelességeiket, mint Benke Gyula képviselő, akkor ők is teljes nyugalommal és bizalommal tekinthetnének az elkövetkezendő dolgok elé, oly akciókba való bocsátkozás nélkül, melyeknek végét most még nem lehet látni.

Színház.

A nebántvirág.

— Operette 3 felvonásban. Irta: Hervé. Színre került esütörtökön, november 22-én. —

E még soká el nem avuló kedvelt operette előadása a legjobbak közé tartozik. A címszerepben Pálfy Nina jeleskedett különböző helyzetekben újabb és újabb kedvességgel. Elváratlan társa Szalóky (Celesztin) kifogyhatlan komikumával zajos derűtséget okozott. L. Perczel Mari a zárda fejedelmasszonyát adta komoly ábitatossággal. Dulich M. mint táncosnő (Corina) szokott kedvességgel játszott. Vadász nyers és neveltséges órnagya eléggé ismeretes, valamint Tukorainak a Bőregér börtön-öréhez hasonlító Lorient őrmestere. Lomnitz (színházigazgató) a Békefi (Vicome) szintén jók voltak.

A zavartalan, összefüggő előadás Lorándi rendező érdeme.

Szép Heléna.

— Operette 3 felvonásban. Irta: Offenbach. Színre került szombaton, november 24-én. —

Az előadás a gyengébbek közül való. A paródiát a végtelenségig vitték. A kelleténél több rögtönzés gyenge és hatástalan volt. Ki kell azonban emelni Pálfy Nina Helenáját és Békefi Parisát. Énekeikben a közönség nagy gyönyörűséget talált. Deak (Menelaus), Szalóky (Kalchas) neveltséges figurák voltak, a többiek nagyon is mellék-alakok.

A ház egészen megtelt.

A kis alamuszi.

— Operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerette: Bokor József. Színre került vasárnap, november 25-én d. u. leszállított helyarákkal. —

Vidám hangulat közt folyt le az előadás, s a földszinti ülőhelyeket és a páholyokat egészen megtöltötte a lelkesen tapsoló deák- és gyermekcsereg. Aranyos jó kedvvel játszott és énekel Pálfy Nina (De Chateaux vicome); mellette kiűntek Gy. Lónyay Piroska (Sarab), Irsai (Mac Dovald) és különösen Szalóky, Tom komikus szerepének gondos alakításával. Zajos derűtséget keltek meg Vadász (a prefect) és Tukorai (rendőrkáplár). Az előadás megtöltötte a kellő mértéket.

F.

Sarah grófnő.

— Dráma 3 felvonásban. Irta: Ohnet György. Fordította: Fáy J. Béla. Színre került vasárnap, november 25-én, este, ARDAY IDA jutalomjátékaul. —

A közönség talán nem volt eléggé előkészítve az előadás ünnepe voltára. Mert ünnepek kell tekintenünk a társulat egyik legjelesebb s igazi művésznőjének, nagy erejű tragikájának föllepését, — kivált jutalomjátéka alkalmával. Azonban a ház külső képe semmiben sem különbözött a szokott vasárnapi előadásoktól. Még csak egy szál virágot, egy levélkét sem kapott a nagy művésznő abból a hervadóan koszorúból, mely kiváló érdemeit jelképezte volna. Vagy tán a közönség nem a művészt, hanem a nő kedvéért jár csak a színházba?

A jutalmazott (?) érzésének és tudásának egész tudását beleöntötte nagy és nehéz szerepébe s a hatás a nyílt színen és a felvonások végén többszörösen felújuló tapsban fényesen nyilvánult.

Berki (Canalheilles tábornok), Lomnitz (Sévérac kapitány), Murányi Juliska (Blanche) és Huber Juliska (Zoé) dicseretesen hozzájárultak az előadás magas színvonalának emeléséhez. Szalóky (Frossand ügyvéd) ezuttal szintelen játékaul és Vadász (Merlot ezredes) inkább a vasárnapi közönség kétes értékű tetszését vadászták.

A földszint se telt meg egészen, azonban a páholyok tetemes száma üresen maradt. — A közönség egy része méltán rászolgált a rosszaló piszegésre.

R.

Ujdonságok.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Balajthy Ilonát a szabadkai állami tanítónépképző igazgatójává nevezte ki.

vosnak, hogy a mester a műtét dacára is a betűket még mindig nem tudta egymástól megkülönböztetni. Erről a csodáról azután az orvos tanácskozói kezdett társával, sőt a tudományos folyóiratokban is megindult erről a vita, amely azonban eldöntetlen maradt, mert egyszerűen csak az állt ki, hogy a szegény szabómester soha sem ismerte a betűket s így nem is különböztethette meg azokat egymástól.

A művészek: festők, zenészek stb. is csak oly gyarlók mint a többi ember, csak hogy gyalóságuk természetesen más alakban és más körülmények között nyilvánul.

Azt pl. hogy a festőnek néha mily eszközökhöz kell fordulnia, elmondja a következő eset:

Roseburynak, a jeles angol államférfinak rendkívül mogorva kinézésű arca volt. Amint egyszer a parlament előtt sétált, egy ismeretlen ember eléje állt és erősen kezdte fikszirozni. Az államférfi erre természetesen dühbe jött és még mogorvább arcot csinált. Végre kérdőre vonta az idegent, hogy tulajdonképp mit akar vele? Mire az így felelt: Most már tulajdonképp csak köszönetemet akarom kifejezni szívességeért, hogy oly mogorva arcot csinált. Ezt akartam, szükségem volt rá, hogy egy tanulmányfőt befejezhessek. Névem küllömben Gray és udvari festő vagyok. Az államférfi természetesen jót nevetett rajta.

Ismeretes dolog, hogy a legnagyobb festők művei sem mentek mindig anachronizmusoktól. A madridi udvari képtárban van egy kép, amely azt mutatja, hogy Abraham mint áldozta fel fiát, Izsákot. Ezen a képen Abraham pisztolylyal akarja kivégezni gyermekét. Nemde különös egy dolog?

Pedig hát ennek a képnek nem kisebb mester a szerzője mint Valesquet, a híres spanyol festő.

A művészeteknek egyik bizonyára legnépszerűbb ága a színművészet, amely talán legkevésbé ment a gyarlóságoktól az összes művészetek között.

Jellemzően álljanak itt a következők:

Egy színművész, aki csekély tehetségét a közönségtől kiereszkölt tetszésnyilvánításokkal akarta kiegészíteni, de aki egytuttal igen szegény ember volt, tehát nem bérlehetett fel néhány naplopót, akik majd neki tapsolni fogának, négy reményteljes csemetjéet helyezte el a karzatán, meghagyván nekik, hogy első megjelenésükkor teljes erejükből tapsoljanak és a felvonás végén kiáltják azt, hogy: bravó, bravó! A kis csemetek meg is felelték apjuk kívánságának. A tombolás és tapsolás megtette hatását, de midőn a kikáltásra került a sor, a négy gyerek torkaszakadtából ordított: Bravó édes apánk, bravó, bravó! Természetes, hogy ez derűtséget keltett.

Egy középszerű színész szörnyen vágyakozott a kihívások után. Egyik kritikusa megtudta ezt és feltette magában, hogy majd kedveskedni fog a kihívások után epedő művésznek. Midőn egyszer a színész épen jóízűen ebédelt egy vendéglőben, a pincér hozzálép és azt mondja: „Művész ur, önt keresik!” — „Jöjjön be az, aki keres?” mordul rá a színész. „De nem akar bejönni kérem alásán” mondá a pincér. A színész dühösen leteszi a kanalat és kiroban. „Mit akar velem ön, aki csak rosszat szokott írni rólam” mondá a színész a kritikuskának. A kritikus erre azt mondja: Uram, ne vegye rossz néven, tudom hogy ön rajong a kihívások után, hát ime, hogy egyszer a kedvében is járjak, kihívattam. Ezzel sarkon fordult és faképnél hagyta az ámuló művészt.

Othellót adták egy vidéki színházban. Felvonásokban a főhős, aki Othellót játszotta, a kulisszák mögött összeverekeedett egy színésztársával. A harc hevében Othelló orráról letört a fekete festék. Midőn később megint a színpadra lépett, valaki a közönség bahotája közepette így kiáltotta el magát: Ugyan, hisz valaki befestette az orrát, törülje le a rózsaszínű festéket!

A színészember rendszerint haragszik a kritikuskokra. De hát mit szólna hozzá, ha úgy bána vele a kritikus, mint a hogy Chinában bannak el a rosszul játszó színészekkel. Ott t. i. ha valamely színész játéka egy mandarinnak, vagy más magasrangú hivatalnoknak nem tetszik, rögtön az előadás végén kapja meg a színész büntetését, fent a színpadon a közönség szemelátára. És vajjon mi lehet a büntetés Chinában, ha nem a bambusz, még pedig legalább is vagy 25-ször.

Véglegesítés. Az igazságügyminiszter Kopp István dr. bacs-almási járásbírósi aljegyzőt ezen állásában véglegesítette.

A főrendiházról. A főrendiház Latinovits János főrendiházi tagot, az országos vörös kereszt egylet központi igazgatóját jegyzővé választotta meg.

Képviselőházi bizottságok. A képviselőház bizottságai az országgyűlésnek folyó ötödik ülészakára már megalakultak. E szerint vármegyénkbeli Vermes Béla szabadkai képviselő a naplóbírói bizottság elnökévé, Rohonyi Gyula ujvidéki képviselő az összeférhetetlenségi törvény jegyzőjévé választattak meg.

Két plébánia. A kalocsai szentszék a napokban tartott ülésén elhatározta, hogy O-Becsén egy második plébániát állít fel. A módozatok még ismeretlenek.

Egyházmegyei hír. Pompéri Aurél dr. palánkai kaplan az esztergomi egyházmegyébe lépett át és helyébe Kindl Antal rác-militicsi kaplan küldetett Palánkára.

Adomány. Császka György érsek a zentai kath. körnek 50 koronát adományozott.

Irnökválasztás. Horváth Béla zombori járásbírósi napidíjas B. Almáson közszégi irnokká választott meg.

Halálozás. Gráf Frigyes cs. és kir. százados, a katonai érdemkereszt tulajdonosa évek hosszú során át tartott súlyos betegsége után folyó hó 25-én délután életének 56. évében jobblétre szenderült. Temetése ma délután 3 órakor lesz a bajai uti 9. sz. a. gásházából. Béke hamvaira!

Uj állomásfőnök. A magyar államvasutak igazgató elnöke Csóthy Antal forgalmi tisztviselőt az ókanizsai vasuti állomás főnökévé nevezte ki.

Nyugdíjazás. Papp József ujvidéki kir. k. m. főgymnáziumi tanár harminckettévi szolgálat után saját kérelmére nyugdíjaztatott.

Agárverseny. A vasárnap Szabadkán megtartott agárversenyen ismét zombori lett a győztes. A vándordíjat ugyanis Roheim Zsiga „Snaps” agara nyerte el melyet Fernbach Károly vezetett.

Telefonösszeköttetés Ausztriával. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az ujvidéki távbeszélő hálózat az alsó ausztriai helyközi távbeszélő forgalomban részt vegyen.

Pályázat. A zombori kir. törvényszéknél fog házfelügyelői állásra pályázat van hirdetve. Kérvények 14 nap alatt nyújtandók be.

Pályázat. A zombori kir. pénzügyigazgatóságnál számtisztai állásra pályázat van hirdetve. Kérvények két hét alatt beadhatók.

A vasárnapi vacsora. Most már egészen nyugodt lehet minden háziasszony: a vasárnapi hideg vacsorát biztosítja számukra a kereskedelmi miniszteri rendelet, mely most jelent meg a hivatalos lapban. A csemegés boltok vasárnap este hat órától kilencig nyitva lehetnek és ennek a vitás kérdésnek ime a végleges, hivatalos megoldása: Mindazon üzletekben, melyek különféle husnemekből előállított hideg élelmi cikkek előállításával foglalkoznak, esteli 6 órától 9 óráig árusíthatók sonka, kolbász-félék és egyéb hideg felvágottak, valamint sajtok, mindazonáltal azzal a korlátozással, hogy ezen előállításnál az üzleti segédcsomagot igénybe nem vehető, továbbá, hogy a megnevezetteken kívül a vevőközönségnek semmiféle más árucikk ki nem szolgáltatható. E rendeletet kihirdetése napján azonnal hatályba lép.

Körvadászat Temerinben. Apatini Ferubach Lajos temerini nagybirtokos temerini vadászterületén nagy körvadászatot rendezett, amelyre a következők voltak hivatalosak: Zakó Milán, Falcione Nándor, Michalovits Fábán, Fernbach Antal, dr. Zakó István, Fernbach Károly, Nikolits Izidor, Falcione Lajos, Vermes Béla, Benedek Elek, Fernbach János, Molnár Hugó, Fernbach Bálint, Birvalszy György, Fernbach Péter, Horváth Ferenc. Terítékre került összesen 209 darab nyul. A legtöbbet, 35 darabot, apatini Fernbach Károly ejtette el.

Eljegyzés. Keszler József csuroghi lakos eljegyezte Krizsanits Ilonka kisasszonyt O-Becsén.

A művészettel karonfogvást jár a kritika. Emez elkíséri, talpraállítja, ahol kell, támogatja a művészetet, de viszont sokszor ártalmára is lehet.

A kritika formája igen sokféle, legkedveltebb talán az, amely röviden és csattanósan tud jellemezni. Ime néhány példa:

Egy fiatal theologus disszertációjának tárgyául Jeremiás siralmainak magyarázását választotta. Midőn tanára elolvasta a munkát, így szólt a jelöltőhöz: En, fiatal barátom, csak azt sajnálom, hogy Jeremiás már nem él, mert ha élne és az ön művét elolvastá, bizonyára újabb siralmakat hagyta a hálátlan utókorra.

Egy fiatal költő Pironnak, a jeles francia kritikuskának adta át költeményeit átolvastva véget és arra kérte a kritikust, hogy azon versek fölé, amelyek neki nem tetszenek, tegyen egy-egy keresztet. Midőn néhány nap múlva a nagyreményű költő visszakérte verseit, nagy örömmel tapasztalta, hogy a szigorú kritikus egyetlenegy keresztet sem illesztett versei fölé. Midőn efelelti örömet fejezte ki a kritikus előtt, ez így szólt: Ha csakugyan keresztel akartam volna megjelölni gyenge verseit, úgy egész temetővé vált volna az ön versgyűjteménye.

Az újságírók egyik főtémája a nyilvános ügyek megkritizálása, de ők is bizony gyarlók néha s így őket is, főleg felületességükért, meg lehet kritizálni. Mutatják ezt a következő esetek:

Egy vidéki hírvonatban ezek a csodabogarak voltak olvashatók:

„Szeretve tisztelt képviselőnk holnap személyesen ünnepli meg 60. születésnapját.” — Továbbá ez is:

„Hajmeresztő szerencsétlenség. A helybeli gözmalomban X. munkást elragadta a gép és alaktalan tömeggé törte össze. Állapota oly komoly, hogy alig fog még talpra állani.”

Egyszer egy újságíró bérkoesira ult. Alig hogy a kocsi elindult, egy éles fordulónál felborult. „Mit csinál ön egyetlen?” kiáltott a kocsisra a reptől riporter. — „Egy hosszú cikket az ön lapja részére”, felelt hideg-vérrel a kocsis.

Valaki így jellemezte egyszer az újságírókat:

Esküdthírosági főtárgyalások. Folyó hó 24-én ismét esküdthírosági főtárgyalás volt a zombori kir. törvényszéknél gyújtogatással vádolt Jankovits Antal csónoplyai lakos büntnyében, aki azzal volt vádolva, hogy saját házát folyó évi szeptember hó 14-én felgyújtotta. Az esküdthíroság a következőképen alakult meg: elnök: Gozdu Elek kir. törvényszéki elnök; szavazó bírák: Markovithy Lajos dr. és Orkonyi Ede dr. kir. törvényszéki bírák; jegyzőkönyvvezető: ifj. Karácson Gyula jegyző; közvádó: Kerekes János kir. ügyész; védő: Pasztrovits János dr. Esküdtek: Szemző Gyula, dr. Jovánovits József, dr. Mayer Nándor, Frey Emil, Tápay Ágoston, Thurszky János, Pekánovits Antal, Gräber Ferenc, Husvéth István, Schwerer Mihály, Weindl József, Fritsche János. A bizonyítási eljárás befejezése, a vád- és védbeszédek elhangzása után a feltett kérdésekre az esküdtek egyhangulag nem vétkesre szavaztak, mire a törvényszék vádlottat felmentette. — Itt említjük meg, hogy a folyó hó 22-én megtartott esküdtszéki főtárgyaláson, mely halált okozó súlyos testi sértés büntetével vádolt Nikolits (Sinter) Lázár és ennek fia Nikolits (Sinter) József büntnyében tartatott — melyről lapunk múlt számában közöltünk tudósítást — előbb, az apát felmentették, a fiút azonban az esküdtek vétkesnek nyilvánítván, a törvényszék 4 évi fegyházra ítélte. — Hétfőn is volt esküdthírosági főtárgyalás Maynszki Györgyné Tatits Katalin büntnyében, ki szándékos emberölés büntetékének kísérletével volt vádolva. A vád szerint koraszülött gyermekét a szemétdombra dobta; itt megtalálták és bevitték a szobába. A kisdéd még néhány óráig élt, aztán meghalt. Az esküdthíroság a következőképen alakult meg: elnök: Gozdu Elek kir. törvényszéki elnök; szavazó bírák: dr. Markovithy Lajos és dr. Kovacsits Cézár kir. törvényszéki bírák; közvádó: Kerekes János kir. ügyész; védő: dr. Pasztrovits János; tolmács: dr. Bugarszky Koszta; orvosszakértők: dr. Hável József és dr. Duchon János. Esküdtek: dr. Konyovits Dávid, dr. Mayer Nándor, Ney György, Bittermann Sándor, dr. Jovánovits József, Fritsche János, Szemző Gyula, Tantner Ottó, Schwerer Mihály, Pekánovits Antal, Franzl Mór, Husvéth István. A bizonyító eljárás befejezése, a vád- és védbeszédek elhangzása után a feltett kérdésekre az esküdtek egyhangulag nem vétkesre szavaztak, mire a törvényszék vádlottat felmentette.

Bajkay Antal halála. A zombori folyam-mérnökfiú fiatal, derék és közkedvelt tagjának Bajkay Antalnak tragikus halála városunkra nagy és általános részvételt keltett. Szomorú haláláról különféle verziók keringnek városunkban. Ezzel szemben illetékes forrásból közöljük gyászos halála körülményeit: Bajkay Antal a fiatal tehetséges mérnök a Sziget nevű dunai átvágásnál volt elfoglalva és onnan Dunaszekesőre akart hajójával utazni, de a nagy köd miatt akkor szünetelt a hajóközlekedés s így Dunaszekesőre táviratozott csónakért. Időközben azonban, hogy a mérnök hatodmagával csónakon elindult, a köd eloszlott s a hajóközlekedést újra megnyitották. Így történt aztán, hogy Monostorszeg fölött, mintegy ezer méternyire összetalalkoztak a dunai gőzhajós társaság Sophie nevű hajójával, a mely előtt ugyan sikerült átvágniuk, de a gőzhajó okozta hullámcsapások oly erősek voltak, hogy a csónakot felborították. A szerencsétlenség láttára a Sophie kapitánya meglissított a hajó sebességét s megkezdte a mentést, a mely azonban csak részben sikerült, mert míg négyen szerencsésen megmenekültek, Bajkay Antal folyam-mérnök, Nopek Mátyas négyven éves monostorszegi és Andók Mihály husz éves dunaszekesői lakosok belefutak a vízbe. A négy megmenekült dunaszekesői embert hajón szállították Mobaesra. A szerencsétlenség dolga megindították a vizsgálatot. — Bajai tudósítónk levele is leírja a szerencsétlenséget, azonban a következő borzalmas részletekkel: A Dunán nagy vihar volt, a mely fölkorbaesolta a hullámokat. Jött egy gőzhajó is, mely növelte a hullámokat. Bajkay csónakja felborult és a mérnök a hullámokkal küzködve kiáltózott segítségért: Segítség! Én Bajkay folyam-mérnök vagyok! A hajó kapitánya könyörgött, fenyegetőzött, sőt titlegelte is a matrózokat, hogy a szerencsétlen embereknek segítségére menjenek, de a matrózok nem mertek a viharban

csónakra szállni. Bajkay három munkással együtt iszonyu halálküzdelem után elmerült. Három munkás ugy menekült meg, hogy a fölborult csónakba kapaszkodott. — A zombori technikusok asztaltársasága, a melynek az elhunyt szeretett és közkedvelt tagja volt, igaz kegyelettel áldozott tragikus véget ért ifju bajtársa emlékének. Az asztaltársaság vasárnap összejövetelén fájó szívvel emlékeztek meg a nagy veszteségről és a mélyen érzett fájdalmat az asztaltársaság egyik tagja a következő beszéddel tolmácsolta: Tisztelt asztaltársaság! Szívem elfogódik, midőn felszólalok s ha elnézők voltatok irántam máskor, midőn többé-kevésbe vig dolgokban vettem igénybe figyelmeteket, annál inkább reményem azt most. Egy szem kihullott a láncból, mely minket összefog, hogy az emberszeretet, a felvilágosodás, a humanizmus terjesztésének és így az emberség boldogításának nemes munkáját, egyesült erővel végezhessük. Ha egy hír elpattan, disonáns hangot ad, mely megzavarja a melódia összhangját, a harmóniát. Ily disonáns hangot adott a lánczsem csörömpölő lehellása, a mi társaságunk kedélyvilágának harmóniájában is. De, a mi a hur elpattanása által keletkezett pillanatnyi diszharmoniókat az orchestraum játéka fedni igyekszik és el is takarja, addig a kihullott lánczsem fájdalmas csengését hosszú időn át fogja elszoruló szívünkön át lelkünk hallani, hosszú igen hosszú idő fog eltelni, míg kedélyvilágunk megzavart harmóniája visszatér, a disonáns hanghullámok elsimulnak. A mi az asztaltársaságunk csak egy tagja is él, a ki tragikus végetű tagtársunk szerettetreméltó egyéniségét minden jóért, szépért és nemesért lelkesedő, emberszeretettel eltelt szívét, alkuvást nem ismerő kötelesség érzetét ismerte, addig élni fog ez asztalnál emléke, lelkesíteni fog példája a kötelességtudásban, a humanizmus gyakorlásában és az önzetlen bátorság példányképe lesz előttünk. Mulandó tested a hullámok martaléka lett, de Éned szebb fele, halhatatlan lelked az örökkévalóságba költözött. Nincsenek többé kételyeid, feltárlt előtted a teljes világosság és a világegyetem Mindenható Ura mellől szemléled e kis kört, midőn emlékednek áldozik. Lebegjen szellemed felettünk, vezérelje gyarló karunkat. Adjon annak erőt a jó cselekvéséhez, elménknek bölcsességét a vidámság élvezetében és példád szépsége vezéreljen a humanizmus gyakorlásában.

Kettős esküvő. Beck József hódásági állatorvosnak házában f. hó 20-án szép családú ünnepepely folyt le. E napon vette oltárhoz Szellinger Antal rácmilitári állatorvos Beck Mariska, Resch József Sándor bácsi kereskedő pedig Beck Paulina kisasszonyt. Násznapok voltak: a vőlegények részéről ifj. Schwerer Jakab postamester, a menyasszonyok részéről: Hausz Keresztély szálló tulajdonos. Koszorús leányok voltak: Beck Ella, Mayer Irenke, Szeicz Mariska, Schwerer Emilia, Hausz Paula, Váczy Olga, Resch Paula, Resch Laura, Beck Évike, Beck Rozika és Lang Berta. Vőfélyek voltak: Resch Frici, Tripolszky Béla, Winkle Károly, Molnár Gyula, Ransch Alfréd, Resch Ferenc, Schwerer József, Szellinger Jakab, Szeicz József, Szellinger János és Tóth Béla. A polgári kötet az első párnál Szendy István, a második párnál pedig Tripolszky Béla hódásági, illetve bácsi kir. anyakönyvesek teljesítették. Az egyházi esketést Resch Ignác zombori hitoktató végezte. A lakodalmon nagy számú, diszes násznép volt jelen. Este a „Krisztian“ szállóban fényes nászalkoma volt, a melyet kivirradtig tartó vidám mulatozás és tánc követte. Az ifju parhoz közel harminc tídvölzölő slárgöny érkezett.

A zombori őszi vásár. Városunk egyik legnépesebb országos vásárja, a szent Andrásról nevezett őszi vásár folyt le vasárnap és hétfőn. Messze vidékről jött a nép e vásárra, hogy tudjon terméseit és beszeresse a télre előlátható szükségleteit. Szállási és vidéki emberek nagy sokasága járta az utcákat és a városban nagy forgalom volt. A legmozgalmasabb élet azonban a vásártérben volt, a hová mindenfelé látványosság, körhintá, papagály jós, panoráma, céllövészet, gyorsulós mulattatta a népet. A vásárnak vasárnap a délutáni órákig verőfényes idő kedvezett, estefelől azonban megerezt az eső, hogy beigazolja: zombori vásár eső nélkül nem lehet.

Gyászír. Masirevits Gusztáv a zombori törvény-szék derék s. telekkönyvvezetőjét súlyos csapás érte. Szeretett felesége f. hó 24-én 34 éves korában meghalt.

Halálozás. Pacséri Rezsny Béla a Ferenc-csatorna részvénytársaság pénztárosa életének 43. évében elhunyt.

Halálozás. Zomborevich Vince dr. folyó hó 24-én életének 92. évében elhunyt. Vármegyénket, mint tisztii főorvos több éven át szolgált. Nagy tudományu, jó modoru közkedvelt orvos volt. Áldás emlékére.

Esküvő. Waldberg Ödön honvédőhadnagy szombaton délután esküdtött örök hűséget Szabadkán a szt-Teréz templomban Prokesch Etelka kisasszonynak, Prokesch Mihály szabadkai földbírtokos leányának.

Országos pénzügyi kötelek. Folyó hó 18-án Budapesten 58 pénzügyi kiküldött jelent meg s dr. Münich Aurel országgyűlési képviselő elnöklete alatt az „Önállóan működő hitelintézetek országos kötelek“ címen megalakították a hitelszövetkezetek országos egyesületét. Az értekezlet, melyen vármegyénk területéről Tárcazy Mór igazgató Zomborból és Molnár Ferenc szövetkezeti hivatalnok vettek részt, megállapította az alapszabály-tervezetet és megválasztotta a 10 fővárosi és 10 vidéki pénzügyi kiküldöttekből álló igazgató tanácsot, mint a kötelek intézőségét. A kötelek megalakítása égető szükségnek látszik a már nagyszámú álló segélyező szövetkezetek közös érdekeinek ügyelemmel tartása, képviselése, társadalmi és erkölcsi támogatása, de főleg az 1898. évi XXII. törvényekikben a gazdasági- és ipari hitelszövetkezetek részére biztosított kedvezményeknek kiterjesztése céljából. A vidéki szövetkezeteknek a kötelekhez való viszonyát Molnár Ferenc fejtegette ki az értekezleten s a szervezkedésben az előkészítő bizottság álláspontjára helyezkedve, meggyőzően bizonyította be, hogy a köteleknek erkölcsi támogatásával a vidéki hitelszövetkezetek gazdasági hivatása mielőbb a maga teljes jelentőségében domborodik ki és hogy a fenntartott törvény szellemében a kedvezőbb és olesőbb hitelnyújtás szempontjából való rekonstrukció elmaradhatlan.

Halálozás. Korény Scheck Vince az újvidéki kir. kath. magyar főgymnázium nyugalmazott igazgató tanára, hódásági földink — mint részvéttel értesültünk — szombaton éjjel elhunyt. Az áldott jó lelkű tanár és ember halála bizonyára mindenütt mely részvétet fog kelteni, mert az elhunyt azon keveseknek egyike volt, a kiket mindenki szeretett és tisztelt. Áldás emlékére.

Új gőzmalom Torzsán. Ifj. Machmer Fülöp a nyáron leégett gőzmalma helyébe a csatorna partján levő szőlőjében egy a legmodernebb vívmányokkal berendezett új gőzmalom épített mintegy 100.000 korona költséggel. A berendezést a „Vulkán“ címet viselő budapesti gépgyár rendezte be és így öt illeti meg a valóban nagyon szép berendezésért a dícsért. A malom alig 3 hónap lefolyása alatt készült el és f. hó 24-én átadták át az üzemnek. Nem mulaszthatjuk azonban el megemlíteni, hogy ifj. Machmer Fülöp sem időt, sem fáradságot, sem költséget nem kímélt, hogy községünket iparvállalatával gazdagítsa. Isten éltesse!

Öngyilkosság az idegenben. Czegner József zombori mészáros segéd fél esztendeje barangolja már az országot és nem képes foglalkozást találni. A napokban Szegedre érkezett a vaspálya-utcai kőfaragó-fele vendéglőbe és ott maradt éjjeli szállásra is. Este kiment az ivóba és ott elbeszélgetett a korcsmárossal, a kinek elpanaszolta hányatott életét. A korcsmáros vigasztalta, hogy legyen csak türellemmel, majd megfordult a szerencse és nyomon kíséri az ő lépteit is, de a fiatal ember úgy látszik nem tudta ezt bevárni, vagy nagyon is beleunt a hiába való vándorlásba, mert másnap délután forgópisztolyal főbe lötte magát. Végzetes tette elkövetése előtt levelet írt, melyben arra kéri a hatóság embereit, hogy írják meg szüleinek az ő szomorú tragédiáját. Ne várják többé haza, mert belefáradt a céltalan életbe, a hol erős akarattal sem tudott boldogulni. A hivatalos irás el is jött Zomborba és meghozta a szomorú hírt öreg szüleinek, két roskatag, nyomorék embernek, a kik sohasem hitték volna, hogy gyermekük helyett annak csak a halálhíre érkezik meg.

„Olyanok mint a kis gyerekek, szeretik a zajt és lármát.“

Más valaki meg így szól róluk:

„A hírlapíró a legsajnálattaméltóbb teremtes. Sok füllek és szemének kell lennie; mely zsebbel kell birnia, hogy a töménytelen gorombaságot félreteresse; jó gégevel és gyomorral kell birnia, hogy a sok keserű pirulat lenyelhesse és megemésztthesse; jó uszónak kell lennie, hogy az elvek, nézetek és vélemények áramával uszni tudjon; utmutatónak kell lennie, hogy a politika kuszált útjait biztos kézzel mutathassa meg; jó járóképeséggel kell birnia, hogy a kortól el ne maradjon; jól kell vivnia, hogy a sok támadást elharithassa; jó céllövő legyen, hogy a célon soha tul ne löjjön; jó vadász legyen, hogy a legfrissebb újdonságokat elfogbassa; viszont jólábu vad legyen, hogy a sok kopó szét ne tépje; jó halásznak kell lennie, hogy a közönség jóindulatát csalétekkel horgászsza; jó szabó legyen, hogy gondolatait csinosan és gondosan öltöztesse fel; borbély legyen, hogy minden újdonságot tudjon; legyen jó kovács, hogy a szeget mindig fején találja; festő legyen, hogy szép utirajzokat irhasson, de jó másoló is legyen, hogy ügyesen másolhasson az olló segítségével; oly borkereskedő legyen, akiben sok a spiritusz; kertész legyen, aki a poézis virágait gondozza; éjjeli őr is legyen, aki mindig tudja, hogy hogyan is szólt az idők harangja; hóbérnak kell lennie, aki minden rosszat kivégez; szóval legyen minden, de leginkább egy türelmes bárányka, mert a világ ugyancsak próbára teszi a türelmét.“

Hogy a poéták is néha mily hamisak, mutatja a következő eset:

Egy híres államférfi halálakor egy szerkesztő elment Böngezi költőhöz és arra kérte, hogy írjon alkalmi költeményt az államférfi haláláról. „Készen van az már szerkesztő ur!“ — mondá a poéta. — „Hogyan, hisz csak 5 perccel előbb halt meg!“ — jegyzé meg az álmélködő szerkesztő. — „Elhiszem, kedves szerkesztő ur, de én már ezeltől 3 héttel irtam 2 költeményt, az egyik a nagy államférfi esetleges felgyógyulása feletti örömtünket fejezi ki, a másik pedig arról a szomorúság-

ról szól, melylyel az ő halála tölti el lelkünket. Ime itt ez utóbbi, adja ki.

No de hagyjuk most az írókat és művészeket és vegyük szemügyre a mindennapi embereket.

Sokszor van alkalmunk szolgálunk együgyűségén boszankodnunk. Ennek illusztrálására álljanak itt a következő esetek:

„Hallod-e János!? — mondá egy eladósodott gavallér — ha a szabóm a számlával eljönne, mond néki, hogy nem vagyok itthon.“ — „Értem alásan“ — mondá erre János. És ép abban a pillanatban valaki az ajtón kopogtatott. A gavallér kiküldi Jánost, ő maga az ajtóhoz illeszti fülét, hogy megtudja nem jött-e el éppen az a vérszomjas hitelezője. És nem is csalódott, mert csakugyan a szabója volt. „Mit akar?“ — rival rá János a szabóra. — „Itthon van a nagyságos ur?“ — „Elutazott!“ — „Mióta?“ — „Nem tudom.“ — „És hová utazott?“ — „Azt sem tudom.“ — „És mikor jön vissza?“ — „Ekkor Jánost már elhagyta az esze, mert hirtelen benyitott a szobába és azt kérdé urától: „Nagyságos ur, a szabó azt szeretné tudni, hogy a nagyságos ur mikor jön haza?“ Képzelté, hogy mennyire sült fel János az ő gavallér urával...“

Sajnos dolog, hogy számos embertársunk rabja a szeszés italnak. A részeges ember beszámíthatlanságát jellemzi a következő eset:

Egyszer két atyafi jól felöntvén a garatra, egy hetivásár után elindult a városból a közeleső faluba. Este lévén, a nap már lemenőben volt és bearanyozta az ég peremjét. A két atyafi egyszerre heves vitába eleyedett. Az egyik azt állította, hogy a hold világít most nekik, a másik meg azt, hogy nem a hold, hanem a nap. A vita hevében már-már tetlegességre került a sor, midőn egy nem kevésbé részeg drótosztóttal találkozott össze a két cimbor. „Janó — kialtja el magát az egyik — mi az, a nap-e, vagy a hold?“ A szegény zatyafi csak ennyit mondott: „Sajnálak, nem tudok, én itt idegen vagyok!“

A vadászemberekről állítják, hogy az a gyengéjük, hogy kalandjalkat nagyitva szeretik elmesélni. Hogy némely vadász fantáziája mire képes, mutatja a következő eset:

Egy Braziliában járt vadász azzal dicsekedett, hogy ő napjában 20—30 gorilla-majmot lött. Tudvalevőleg pedig a gorillavadászás nemcsak nehéz, de felette veszedelmes. Midőn azt kérdezték tőle, hogy mint történtett ez, a szerencsés vadász így felelt: Tudják uraim, hogy a majomban nagy az utazóképesség és az ehhez való hajlam is. Én ezt igen jól használtam fel. Ha azt láttam, hogy egy gorilla felém közeledik, egy vaktöltéssel megtöltött pisztolyt szegeztem mellmemek és el-sütöttem. Ezután a földre tettem egy éles töltéssel megtöltött pisztolyt és távoztam. Igen természetes, hogy a gorilla, amint eltávoztam, a pisztolyhoz rohant és szíven lötte magát. Így ejtettem el én napjában 20—30 gorillát.

Az egyes népek, nemzetek jellemzésére álljon itt a következő:

Az angol pl. többnyire szófukar, a francia ellenben rendszerint bőbeszédű. Egy utazó, aki beutazta Angliát és Franciaországot, így jellemezte e két nemzetet: Az angol többnyire semmit sem beszél, a francia pedig többnyire semmiről sem beszél.

Ezek után még csak magának az embernek, mint teremtesnek jellemzésére hozom fel ezt:

Az emberek színészek. A világ egy nagy színpad. A véletlen csinálja meg a színműveket, a szerencse pedig kiosztja a szerepeket. A boldok változtatják a színt, a bölcsök pedig a csendes nézők. A gazdagok páholyban ülnek. A szépnm frissítőket szolgá fel, az uszorások a pénztárnál ülnek; akiket elhagyott a szerencse, azok a jegyszédők, lámpatisztogatók és ehhez hasonlók. És mit gondolnak, ebben a színházban ki búzza fel és ereszté le a függönyt? — a minket is majdan elnyelő mulandóság.

A kereskedelmi és iparkamarai ülés.
A szegedi kereskedelmi és iparkamara a napokban ülést tartott Szarvady Lajos elnöke alatt. Az ülés tárgyalásairól a következő tudósítást vesszük: Szarvady Lajos elnök megnyitván az ülést, a kamara tudomásul vette az elnöki jelentéseket, azok sorában az értesítéseket arról, hogy újabb Nezsider község, Szombathely és Karcag alkottak házalás-tiltó szabályrendeleteket. Az érdekeltek tudomására hozta az elnök, hogy a Törökországba kivitt árnyéküldeményeik származási bizonyítványainak török konzuli láttaozási díját, mely eddig 40 piaster volt, a török kormány leszállította 20-ra. Jelentést tett az elnök, hogy a kamara véleményéhez képest hétfői napokra hetivásárjog adatott Bogojéva (Gombos) Bács-Bodrogh megyei községnek és hogy Baracska község június 17. és okt. 20-ra engedélyezett orsz. vásárai ezentúl állandóan, ha a jelzett határnap hétfőre esnek, a határnapra, ha más napra esnek, a megelőző hétfőn tartandók meg. Véleményt fogadott el a kamara az állati szőrméket és sőrteket földolgozó ipartelepek munkásai egészségének védelmére tervezett intézkedésekről. A kamara, meghallgatván a szakbeli iparosok gyakorlati tapasztalatait, ezeknek is egyértelmű hozzájárulásával azon vélemény följterjesztését határozta el, hogy a miniszter leirata szerint tervezett és 5 pontba foglalt óvintézkedések egyrészt szükségesek, másrészt teljesen megfelelőek. Örvedetes tudomásul vette a kamara, hogy följterjesztése folytán a miniszter kedvezményes szállítást biztosított azon tíresen visszatérő sörös palackok küldésénél is, melyek a sörgyári raktárak és sörkereskedők címére érkeznek. Az elnökség benutatta a vámtarifát és a kereskedelmi szerződés ügyében, a begyűjtött anyag és adatok alapján elkészített följterjesztést, melyre vonatkozólag a közös bizottság azon javaslatot tette, hogy a teljes ülés helyeslő tudomásul vegye a kereskedelemügyi miniszter ur bizalmas leiratára válaszul szolgáló jelentést, mely bevezetőleg az önálló vámtarifát elvi alapjára helyezkedve, a kérdés általános részére való nyilatkozás mellett, részletes véleményeket tartalmaz a kerületben képviselt iparágakat és az itteni viszonyokat közvetlenebbül érintő tételre vonatkozólag. Tudomásul vette a teljes ülés, hogy a közös hadsereg bórnemű szükségleteinek szállítására a kerület kisiparosai, tulnyomóan alkalmi szövetkezetekbe csoportosulva, 15 ajánlatot adtak be, továbbá hogy a honvédség ez évi 20 ezer pár lábbeli szállításából a kerület alkalmi szövetkezetekkel 3100 párra kaptak megrendelést. Behatóan indokolt javaslatot fogadott el a kamara a Csongrád megye Szegvár, Mindszent, Kistelek és Horgos községeiben, a vasúti állomásokhoz vezető műutakon szedni tervezett kövezetvám-szabályzatra vonatkozólag. A kamara, a megye által bemutatott tarifát teljes átalakításával, a tervezett kövezetvám-díjak leszállítását, illetőleg több árucsoport szerint való osztályozását kívánja és azt, hogy a kövezetvám-díjak csupán a leadott és nem a földolt árak után is szedessenek. Megszavazott a kamara a szerbiai osztrák és magyar segélyző egyesületnek 20 koronát, a Vörösmarty szobra 20 koronát, a zentai iparos segédek továbbképző tanfolyamára 100 koronát.

Értesítés. A gőzgépezőket és kazánfűtőket vizsgáló zombori bizottság f. évi december 19-én fogja legközelebről vizsgálatát tartani a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében. (Megyeház.) — A vizsgálatra jelentkező óhajtok, kellően felszerelt folyamodványaikait, a m. kir. államépítészeti hivatalhoz intézzék. A vizsgálatra jelenkezőknek igazolniuk kell: 1. hogy a 18. életévet betöltötték, (ifjabb egyének keresztlevelel); 2. hogy magyar honossággal bírnak; 3. hogy erkölcsileg kifogástalan életűek, (a 2. és 3. alattiak azon egy bizonyítványba is foglalhatók); 4. hogy fűtött kazán, illetőleg dolgozó gőzgep mellett, gépész felügyelete alatt legalább hat hónapon át dolgoztak. (Az erről szóló magánbizonyítvány az előjáróság által is megerősítendő.) — Együttal arra is figyelmeztetnek a jelentkezők, hogy a gépészjelöltektől az állam hivatalos nyelvénél oly mérvben való ismerete kívántatik meg, hogy a kiadott kazánügyi rendeleteket teljesen megérthessék; magyarul olvasni, írni, beszélni tudjanak. A kazánfűtőjelöltektől csak az állam nyelvénél megértése s a számok olvasása kívántatik meg.

Az első magyar részvény-serfőződe f. évi szeptember 30-ával lezárta 33. üzletének mérlegét s az igazgatóság abban a helyzetben van, hogy részvényesek a f. évi november 25-én d. e. 11 órára összehitt közgyűlésben 532,131-13 korona üzleti nyereséget bocsátat rendelkezésre, ami majd nem egyenlő a részvénytőke 30%-ával. Ez a fényes eredmény nemcsak a kitűnően fundált vállalat ügyes vezetésének, hanem a serfőződe gyártmánya kitűnő voltának is szép bizonyítványa.

Munkásbiztosítás. Tudósítónk írja: Dr. Balaton Gyula ó-becsei járási főszolgabíró mozgalmat indított az iránt, hogy az országos munkás-biztosító és nyugdíj-intézet fiókot állítson Ó-Becsen. A munkás biztosítás elterjedésével nemcsak segítve lesz a családok nélkül maradt árvaikon és özvegyeken, de rokkantság esetén a munkás is tisztes havi segélyt kaphat. E nemes eszme felkarolása hivatva lesz Ó-Becsen a szocializmus teljes kiáltására is.

Ingyen ügyvéd a munkásoknak. Hire jár, hogy a földmívelésügyi miniszter a gazdasági munkások védelmére jogtanácsost rendel. A munkáspörökben rendszerint a munkás volt a pervesztes. Egyenes, becsületes eszejárása nem igazodott el a paragrafusokban, a csútrécsavarához egyáltalán nem ért. A miniszter nagyobb összeget szánt ügyvédek díjazására, akik a gazdasági munkások ügyeit védik. Nagyon helyén volna, ha nemcsak a mezei munkásokra, hanem a többi munkásokra is kiterjesztenék a díjtalan jogvédelmet.

Egyesült magyarhoni üveggyárak r. t. Ez a versenyképes magyar iparvállalat megállapította a f. évi június 30-án lezárt üzletének mérlegét és 28,429 79 korona tiszta nyereséget mutat ki. Oly eredmény ez, melyet tekintettel a válságra, melyen az éles osztrák verseny folytán a hazai üvegiparnak át kellett mennie, a jövőre nézve reményteljesnek kell neveznünk. Az igazgatóság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a vállalat konszolidációja érdekében kellő leírások eszközöltessenek.

M. Á. V. Új személy és podgyászdijszabás életbeléptetése a vinkovec-brcskai h. é. vasuton. Ezen h. é. vasuton a f. évi december 1-én lép életbe, mely a magy. kir. államvasutak díjszabás elárúsító irodájában (Budapest, Csengery utca 33.) 20 filléért kapható.

Hetivásár Gomboson. Gombos községében folyó évi december hó 3-tól kezdve minden hétfőn nagy gabonapiaccal, juh és sertés felhajtással helypénzszedés nélkül országos hetipiac fog tartatni.

Leégett kendergyár. Oriási tűzvész pusztított a mult héten Palánkán. A kendergyár, mely részvénytársaság tulajdona, kedd óta lángokban áll és még másnap délután sem sikerült a pusztító elemet teljesen megfékezni. A raktárakban óriási mennyiségű nyers és tilolt kender volt felhalmozva, mely nagyrészt a lángok martalékává lett. A gépház és lakosztályok szintén leégytek. A gyárban 400 munkás dolgozott, kik most kenyertüket veszítették. A nyersanyag oltása ugyszólván lehetetlen, a tűzoltóság tehetetlenül állott, a vész színhelyén a szomszédos községek tűzoltóságát táviratilag kérték fel segítségre. A kár óriási; a tűz keletkezésének okát még nem állapították meg.

Öngyilkosság. Knezser Nitja csuroghi földműves mult szombaton fölakasztotta magát. Az öreg gazda jó napot csapott magának és mintegy 60 koronát elverve jött baza csüttörtökön hajnalban. Nagy fiai ekkor rátámadtak az öregre s hogy elmenjen a kedve a mulatozástól, nemcsak leszállták, hanem még meg is verték. Az öreg annyira szívére vette fiai bálátlanságát, hogy a padlásra ment és ott felakasztotta magát. Mire észrevették, halva volt.

Rablók Goszpodincén. Pénteken éjjel — mint tudósítónk írja — rabló banda garázdálkodott Goszpodincén. Előbb a fűtőcán két fűtőket törtek fel s miután onnan elvittek minden elvihetőt, a község két jómódu gazdájánál tettek látogatást. Mind a két helyen az éléskamrákat ásták ki és az összes élelmi szereket kocsira rakva elvitték. A tetteseket megzavarták, de nem sikerült őket elespíni. Most a csendőrség a rendőrséggel együtt erélyesen nyomoz.

Öngyilkosság. Novoth Julianna bajmoki lakosnő tegnapelőtt forgó pisztolyal agyonlőtte magát. Tettének oka ismeretlen.

Emberére talált. Gergely András csantavéri szőlőmőlnár berugott állapotban igen házsártos ember. A napokban egy faluvégi pálinkamérésben volt Toldi Lukácsal. Addig ittak és beszélgettek, míg szerencsésen összekülönböztek. Gergely kiment az udvarra, s azt mondta Toldinak, ha legény, hát menjen ki utána. Toldi Lukács kiment, de Gergely András nem ment vissza, mert összeszurkálva vitték baza. Most aztán agyban a párnák közt elmélkedik a világ gyarlóságáról.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Pivnica községben a 600 korona évi készpénz fizetéssel javadalmazott **irnoki állás** helyettesítését utján nyomban betöltendő. Jelentkezések az alulírott elüljáróságához intézendők.
Pivnica 1900. november 17.

Lovassy Ödön, Kovásevits Márkó,
jegyző. 3-3 bíró.

Házeladás.

Zsablyán (Bácsmegeye) egy **tehermentes ház** szabad kézből eladó, amely nemrégén a legjobb anyagokból épült; **megfelel bármilyen üzletnek**, amennyiben a piacon van és a legélénkebb forgalmi helyen. Helyben szolgabírói és járásbírósi hivatal, ugyszintén nagy környékkel és vasúti közlekedéssel bír.

Szíves megkereséseket a ház tulajdonosának a kiadóhivatal továbbít.
4-2

4097. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járáshoz tartozó Rigyica községben leköszönés folytán tíresedésbe jött községi segédjegyzői állásra f. évi szeptember 17-én 4097. szám alatt kibocsájtott pályázat eredménytelensége folytán ezen állásra újból pályázatot nyitok. Ezen állás évi javadalmazása 800 korona.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi december hó 20-ig** nyújtsák be.
Baján, 1900. évi november hó 21-én.

Latinovits,

főszolgabíró.

2-1

China-thea.

Rothmann valódi **china-theája** törvényes védjeggyel és zárral ellátott csomagokban kapható Zomborban

Parcsetich Károly

fűszerkereskedésében

(őzv. Zapf Jánosné-féle ház, korzó).

8-1

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdája.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét az **Ujvidéken** a vásártéren lévő

uj ártézi fürdőre

felhívni.

Ezen fürdő természetes melege 19 fok Reamur, literenként 1 milligr. jodot, 500 mgrm. konyhasót tartalmaz, miért is **reumatikus bántalmak, Ischias** és **bőrbetegségek**nél kiváló gyógyhatással bír.

Meleg és hideg fürdők egész napon át 80 fillér ár mellett (rubával együtt) rendelkezésre állanak.

3-1

Teljes tisztelettel

BARFUSS E.

2569. szám.

kig. 1900.

Hirdetmény.

Közhirre tetetik, hogy ezen község határáan folyó évi október hó 17-én felfogott egy darab 1 1/2 éves, sötétpej szőrű, jegytelen s bélyegtelen, 152 centiméter magas, 60 koronára becsült kanca csikó mint gazdátlan jöszög **folyó évi december hó 5-én délelőtti 9 órakor** a helybeli községháznál tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek kespénzért, esetleg becsáron alul is el fog adatni.

Bács-Bresztovác község elüljáróságának 1900. évi november hó 22-én tartott tanácsüléséből.

Zányi Bódog,

Frittmann Miklós,

jegyző.

bíró.

1984. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Vaskut községben leköszönés folytán megfűresedett évi 800 korona, utólagos havi részletekben felveendő kespénzfizetéssel javadalmazott rendőrfelügyelői állásra pályázat nyitattik.

Felhívtnak pályázni szándékozóik, hogy sajátkezüleg írt s szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó évi december hó 5-ig** alulírt elüljáróságnál annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező folyamodások figyelembe véteteni nem fognak.

Megjegyzetetik, hogy a rubázatot a megválasztandó sajátjából tartozik beszerezni, míg a felszerelést a község adja.

Kelt Bács-Vaskuton, 1900. évi november hó 20-án.

3-1

Az elüljáróság.

2217. szám.

kig. 1900.

Hirdetmény.

Alulírott községi elüljáróság ezennel közhirre teszi, hogy a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter urnak 1900. évi november hó 2-án 73811/VIII. 1900. szám alatt kelt kegyes intézménye alapján **Gombos községben f. évi december hó 3-tól kezdve minden hétfőn, nagy gabonapiaccal, juh- és sertés-felhajtással egybekötött országos hetivásár fog tartatni.**

A gabona- és állatkereskedők figyelmét különösen felhívjuk ezen **kiterjedt környékkel bíró helypénzszedés nélkül tartandó országos nagy hetivásárookra.**

Gomboson, 1900. évi november hó 25-én.

Berecz Károly,

György István,

jegyző.

3-1

bíró.

3738. szám.

kig. 1900.

Hirdetmény.

Csonopla község elüljárósága részéről ezennel közhirre tetetik, miszerint a község mint erkölcsi testület, valamint a községi népiszkolai alapvagon tulajdonához tartozó és a Nemes-Militics, Bajmók, Pacsér és csonoplai határok összeszűkezésénél az ugynevezett Tolvajosi csárda közelében fekvő mintegy 100 kat. holdnyi földbirtok 1901. évi tavaszi vetés alá 5 holdas részletekben **folyó évi december hó 2-án délelőtti 9 órakor** Csonopla községházánál megtartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe fog adatni, amelyre az érdeklődők ezennel meghívtnak.

Kelt Csonoplán, 1900. évi november hó 16-án.

Deák Andor,

Páality Antal,

jegyző.

3-3

bíró.

6589. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A zombori járási főszolgabíróshoz tartozó Gyula-falva községében ujonnan rendszeresített s 600 korona évi javadalmazással egybekötött adóvégrehajtói állásra ezennel pályázat hirdtetetik.

Felhívtnak mindazok, kik ez állást elnyerni óhajtnak, hogy felszerelt pályázati kérvényeiket **folyó évi december hó 15-ig** alulírott főszolgabíróhoz annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkezendő kérvények figyelembe véteteni nem fognak.

Zombor, 1900. évi november hó 18-án.

Tárczay Dezső,

főszolgabíró.

3-2